

Destigmatizace: Performance on The Road

MgA. Tomáš Hodboď

1. Představení projektu

Autor: MgA. Tomáš Hodboď: HAM – Hodboď Art Machinery (zakladatel – OSVČ – audio-vizuální produkce).

Značka HAM byla založena v roce 2009, s cílem zaštiťovat realizace autorových, převážně uměleckých projektů. V budoucnu bude pod značku HAM začleněno vedení malého rodinného výrobního podniku (Jaroslav Hodboď – výroba štěpkovačů). Ten je hlavním sponzorem tohoto projektu.

Úvodem:

Destigmatizace: Performance on The Road

Jde o umělecký projekt založený na principech performance art a jeho zapojení do destigmatizační kampaně v ČR. Ta se zaměřuje na snížení stigmatu duševních nemocí ve společnosti celkově, i uvnitř specifických skupin. Samotné stigma znamená odmítání domnělých nebo skutečných vlastností, přesvědčení nebo chování, které odporují sociálním normám.

K realizaci bude využita již existující putovní platforma performance art - Performance on The Road. Při realizaci projektu Destigmatizace budou využity zkušenosti získané z předešlých vícedenních putovních performance art projektů.

Klíčové osoby projektu: Tomáš Hodboď - HAM – Hodboď Art Machinery a Bc. Lenka Švancarová zastupující Fokus Mladá Boleslav, sdružení pro péči o duševně nemocné. Dále pak performeři.

K vytvoření projektu mne vede vědomí důležitosti podobných socializačních snah a fakt, že samo umění performance, jehož jsem sám tvůrcem se navenek často projevuje bizarním či neobvyklým chováním. Performeři jsou podobně jako lidé s duševními chorobami náchylní k: narušeným vztahům s blízkými osobami, riziku bezdomovectví,

sebevražednému jednání, atd.. Umělec tak získává stigma psychicky nemocného člověka, ať již oprávněně nebo ne.

2. Popis projektu

Termín konání projektu Destigmatizace: Performance on The Road: 6.5. - 9.5. 2012

S níže uvedenými spolupracujícími jednotlivci a institucemi budou sepsány smlouvy o spolupráci.

Smlouvy o spolupráci budou sepsány s:

- 1) Performeři – ?
- 2) Odborný poradce - Bc. Lenka Švancarová

Projekt proběhne v areálech čtyř psychiatrických léčeben, ty tak považujeme za kooperující instituce a budou s nimi sepsány smlouvy o spolupráci:

- 1) Psychiatrická léčebna Kosmonosy, Lípy 15, 293 06, Kosmonosy
- 2) Psychiatrická léčebna Havlíčkův Brod, Rozkošská 2322, 58023, Havl.Brod
- 3) Psychiatrická léčebna Jihlava, Brněnská 54, 586 24
- 4) Psychiatrická léčebna Brno, Húskova 2, 618 32, Brno – Černovice

Skupina performerů se během čtyř dnů přesune z Kosmonos do Brna. Jednotlivé dny se uskuteční živé akce v prostorách léčeben a to v následujícím pořadí: Kosmonosy, Havlíčkův Brod, Jihlava a Brno.

Dopravním prostředkem pěti performerů je automobil Jaguar, typ Sovereign

Ve vhodných prostorech psychiatrických léčeben proběhnou cca. hodinové paralelní performance uvedených umělců, za přítomnosti pacientů a jejich možného zapojení. Celý projekt tak nabývá nejenom rozměr uměleckého projektu, ale díky nabídnuté možnosti účasti pacientům, získává i léčebný, arteterapeutický charakter.

Smlouvy o spolupráci pak ošetří podmínky, které jsou uvedené instituce povinny zajistit a podmínky, lépe řečeno hranice, které by performeři neměli překročit. Takto

stanovenými podmínkami se předejde situacím, které by zhatily bezpečný průběh projektu a narušovali by léčbu pacientů.

Akce budou pečlivě dokumentovány, včetně reakcí obyvatel léčeben. Získané záznamy budou zpracovány ve formě umělecké dokumentace a instruktážního filmu pro terapeutické účely.

Video dokumentace bude zpracována MgA. Tomášem Hodboděm do podoby uměleckého artefaktu a ve spolupráci s Bc. Lenkou Švancarovou vznikne instruktážní arteterapeutický materiál.

Jako artefakt bude finální materiál nabídnut kulturním institucím, dále v podobě instruktážního dokumentu České Psychiatrické Společnosti a dalším pedagogickým ústavům.

Toto vidím jako budoucí možný zdroj částečného krytí nákladů. Valná část aktuálních nákladů spojených s realizací bude kryta z daru živnostníka Jaroslava Hodbodě a vlastních zdrojů autora projektu.

Projekt je v celé šíři organisován HAM ve spolupráci s Bc. Lenkou Švancarovou. S její pomocí bude možno projekt realizovat i jako obecně prospěšnou aktivitu a dlouhodobě jej udržet díky zapojení do destigmatizační kampaně v ČR.

3. Analýza destigmatizačních aktivit v ČR

Příklady destigmatizačních aktivit v ČR:

1) Destigmatizační kampaně

„*Týdny pro duševní zdraví*“ (Fokus Praha, UNIJAZZ). Od roku 1990 se každoročně od 10. září do 10. října konají na mnoha místech v ČR koncerty, happeningy, výstavy uživatelů, kulaté stoly, workshopy /odkaz: www.tdz.cz/

Projekt „Změna“ (CRPDZ Praha, Amepra). V roce 2005 destigmatizační kampaň v pražských stanicích metra a dopravních prostředcích – plakáty s příběhy duševně nemocných, výstavy obrazů, anonymní poradenství, internetové poradenství, specializovaná destigmatizační webová stránka /odkaz [www.stopstigmapsychiatrie.cz /](http://www.stopstigmapsychiatrie.cz/)

Festival „Mezi ploty“ (Nedomyslno, s.r.o). Od roku 1991 každoročně v měsíci květnu v areálech psychiatrických léčeben (Praha Bohnice, Dobřany, Brno Černovice) jeden až dva dni koncertů pro veřejnost (jazzové a rockové kapely)
/odkaz www.meziploty.cz/

2) Zapojení uživatelů v destigmatizaci

Poradenství poskytované uživatelí (VIDA o.s.). Uživatelé psychiatrických služeb sami poskytují poradenství dalším lidem potřebným pomoci v této oblasti. Poradenství probíhá v 8 advokačních centrech v různých městech v ČR, centra jsou umístěna na veřejně frekventovaných místech /odkazwww.vidacentrum.cz/
Zapojení uživatelů v tréninkových kavárnách a obchodech (Green Doors, o.s.; Práh o.s.; Lomikámen, o.s.; ESET-HELP o.s., Fokus Vysočina, o.s.). Uživatelé psychiatrických služeb se dostávají do kontaktu s širší veřejností jako obsluha či prodavači.

3) Destigmatizační programy na školách

„Blázníš? No a!“ (Fokus Praha o.s.). Diskuse se studenty na středních školách za účasti odborníků a uživatelů. Do projektu zapojeno 6 středních škol v Praze
/odkaz www.blaznis-no-a.cz

4. SWOT analýza

Strengths = silné stránky (interní)

S vybraným týmem performerů mám již předešlé zkušenosti, vím že se na ně mohu spolehnout po lidské, ale především umělecké stránce. Významným pozitivem je skutečnost, že budou ochotni spolupracovat bez finančních nároků, totéž se týká i poradkyně Švancarové. Všichni zúčastnění se projektu účastní z nadšení pro dobrou věc, lásce k umění a důvěře v organisátora – HAM. Toto nadšení je dále podporováno možností jízdy v luxusní limuzíně. Automobil Jaguar dává projektu prestižní charakter a jistou míru důvěryhodnosti.

Weaknesses = slabé stránky (interní)

Slabou stránkou jsou sklony některých zúčastněných umělců k požívání alkoholu, s tím je spojené nebezpečí úpadku morálky a zodpovědnosti. Chování, které s tím souvisí by mohlo ohrozit projekt vznikem konfliktů v citlivém prostředí léčeben. Samotný dopravní prostředek, auto Jaguar pak činí projekt finančně náročnějším.

Opportunities = příležitosti (spíše externí)

Z uměleckého hlediska je prostředí léčeben a chování pacientů pro performery velmi inspirativní. Tato skutečnost povede ke vzniku velmi zajímavého uměleckého projektu a kvalitního terapeutického materiálu. Zpracovaný výsledek by tak díky svým kvalitám a výše uvedeným skutečnostem mohl vzbudit zájem institucí, kterým bude nabídnut.

Za důležitou vnímám možnost zapojení uměleckého projektu do společensky prospěšných aktivit. Právě tato stránka je u umění a především u performance art dle mého názoru podceňována.

Threats = hrozby (spíše externí)

Za vnější hrozbu považuji možné reakce pacientů, ale především lékařského vedení psychiatrických léčeben.

Ve smlouvách o spolupráci bude důležité uvést oboustrané podmínky za kterých budou živé akce v léčebnách probíhat a jejich dodržování musí být striktně dodržováno.

5. Cíle

Ve výše uvedeném termínu se uskuteční terénní část projektu a v následujících měsících dojde k jeho zpracování, tak aby bylo během podzimu 2012 možno výsledky prezentovat jak investorovi, tak vybraným subjektům a institucím.

Následující rok se pokusíme projekt uskutečnit znovu a ve větším rozsahu. S ohledem na úspěšně proběhlý ročník bude možné žádat Českou Psychiatrickou Společnost a vybranou kulturní instituci o příspěvek na realizaci projektu ještě před samotným uskutečněním.

Dlouhodobou perspektivou je pro mne trvalé začlenění projektu do destigmatizační kampaně na území ČR, s tím odpadne krytí základních nákladů spojených s realizací a nebude nutné se spoléhat pouze na vlastní zdroje, nebo dary uvedené firmy Jaroslav Hodboď

Výše uvedeného cíle, tedy trvalého začlenění do destigmatizační kampaně v ČR může být dosaženo právě díky odbornému zpracování terapeutické stránky celého projektu.

Toho dosáhneme díky spolupráci s odborníkem v oboru, tím je již výše uvedená Bc. Lenka Švancarová.

6. Vztah k investorovi

Od investora Jaroslava Hodboďe požadujeme dar ve výši 20 000 Kč, který bude sloužit k většinovému krytí nákladů spojených s realizací projektu.

Nabízíme propagaci jeho výrobků – štěpkovačů větví během průběhu cesty a . Distribuce propagačních materiálů v průběhu celé cesty.

Díky charakteru projektu (cesta přes větší území ČR) budou štěpkovače propagovány v širším okruhu od stávajícího území působnosti firmy Jaroslava Hodboďe.

V budoucnu bude podnik výše jmenovaného zahrnut pod značku HAM – Hodboď Art Machinery, u které se očekává růst povědomí v mezinárodní měřítku a to díky plánovaným, nebo již realizovaným projektům jejichž základem je mezinárodní spolupráce.

7. Finance

Rozpočet projektu: 20 000 Kč (zdrojem je sponzorský dar oslovené firmy Jaroslav Hodboď) do rozpočtu budou zahrnuty další nutné finance z vlastních zdrojů.

Náklady spojené se zpracováním a následnými prezentacemi výsledné dokumentace: 22 200 Kč

Režijní náklady spojené s realizací hlavní části projektu:

- benzín 1500 Kč (počítáme s cenou 35Kč/l)
- telefon nutný k organizaci projektu 1400 Kč (měsíční paušál)

Celkové plánované náklady 25 100 Kč

Zbytek potřebné částky, tedy 5100 Kč, kterou nepokryje sponzorský dar osloveného podnikatele Jaroslava Hodbodě bude doplacen organizátorem projektu MgA. Tomášem Hodboděm.

8. Harmonogram projektu, rozfázování

V současné době již započaly přípravné práce s vybranými performery a především s odborníkem na problematiku destigmatizace Bc. Lenka Švancarová.

Ve spolupráci s ní začínáme proces oslovování vybraných léčeben a uzavírání smluv o spolupráci.

Především je nutné stanovit podmínky průběhu živých akcí.

Po dohodnutí spolupráce s léčebnami, budou stanoveny oboustrané podmínky za kterých mohou živé performance probíhat. Ve stanoveném termínu pak proběhne cesta s pásmem hodinových akcí. Následující měsíc bude dokumentace zpracována a během podzimu bude navázán kontakt s kulturními institucemi a především s Českou Psychiatrickou Společností. Podle reakcí jejich zástupců se budou plánovat další dlouhodobější kroky spojené s pokračováním projektu.

Do konce měsíce února budou uzavřeny dohody s léčebnami i s umělci. Hlavní část projektu proběhne ve dnech od 6.5. do 9.5. 2012. Dokumentace bude zpracována do konce měsíce června a během letních měsíců budou výsledky projektu prezentovány výše uvedeným institucím.

9. Seznam zúčastněných

Hlavní organizátor: MgA. Tomáš Hodbod'

Odborný poradce: Bc. Lenka Švancarová

Performeré: ?

Hlavní organizátor je zodpovědný za celkový bezpečný a úspěšný průběh celého projektu, včetně vyvinutí snahy o jeho dlouhodobou udržitelnost.